

Den Haag, 15 april 2026

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken
de heer drs. T. Berendsen
Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag

Afschrift: leden vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, Tweede Kamer

Betreft: Nederlandse interventie in Zuid-Afrika v. Israël (ICJ)

Excellentie,

Naar aanleiding van de Raad Buitenlandse Zaken van a.s. donderdag 16 april 2026 wendt *thinc.*, The Hague Initiative for International Cooperation, zich tot u met betrekking tot de door Nederland op 12 maart 2026 ingediende verklaring van interventie in de genocidezaak Zuid-Afrika v. Israël bij het Internationaal Gerechtshof (ICJ). De kamerbrief hierover staat a.s. donderdag geagendeerd bij agendapunt 5.

1. De interventie is niet neutraal

De regering heeft de interventie in de Tweede Kamer gepresenteerd als een 'procesneutrale' bijdrage aan de interpretatie van het Genocideverdrag. Daarbij kiest Nederland naar eigen zeggen geen partij. Deze voorstelling van zaken is echter juridisch niet houdbaar en wordt weersproken door zowel het proces zelf als een zorgvuldige lezing van de verklaring zelf.

De verklaring benoemt uitsluitend drie elementen die rechtstreeks ontleend zijn aan de aanklacht van Zuid-Afrika: het opzettelijk aanvallen van kinderen, gedwongen ontheemding en uithongering als instrument. Nergens wordt verwezen naar Hamas. De interventie maakt daarnaast geen referentie naar de aanval van 7 oktober 2023, noch naar de bijzondere context van hoogintensieve stedelijke oorlogvoering. Uit juridische analyse van *thinc.* blijkt dat de selectie van precies de bovengenoemde drie thema's nauwgezet het eenzijdig narratief van Zuid-Afrika weerspiegelt en dat de verklaring om die reden niet als neutraal kan worden gekwalificeerd.¹ Dit oordeel wordt gedeeld door prof. mr. Geert-Jan Knoops, lead counsel bij het ICC, die heeft vastgesteld dat de verklaring „een duidelijke ondersteuning voor het standpunt van Zuid-Afrika” vormt en dat „de stelling dat dit een neutrale verklaring zou zijn, een onjuiste lezing” is. Dit maakt dat de interventie „zeker niet zo onschuldig is als in de Tweede Kamer werd voorgespiegeld.”² Het is veelzeggend dat ook vergelijkbare landen als Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Canada en Denemarken, die eerder wel samen met Nederland intervenueerden in de genocidezaak tegen Myanmar, hebben afgezien van interventie in deze procedure. Nederland heeft die afweging kennelijk anders gemaakt, waarbij de

---

¹ Robbert van de Bovenkamp, 'The Netherlands' Problematic Intervention in the South Africa v. Israel Case', *Thinc – The Hague Initiative for International Cooperation*, 2026. Beschikbaar via: <https://thinc-israel.org/articles/the-netherlands-problematic-intervention-in-the-south-africa-v-israel-case/>

² Bart Schut en Esther Voet, 'Nederland steunt Zuid-Afrika in genocidezaak tegen Israël', *NIW – Nieuw Israëlietisch Weekblad*, 19 maart 2026. Beschikbaar via: <https://niw.nl/nederland-steunt-zuid-afrika-in-genocidezaak-tegen-israel/>

Kamer achteraf is geïnformeerd. Nederland heeft in onze ogen door deze interventie de eerdere lijn van handhaving van het internationaal recht verlaten en is een andere koers gaan varen, zoals hieronder nader wordt uitgewerkt.

Daarbij verdient de achtergrond van de procedure zelf nadrukkelijk aandacht. De zaak die Zuid-Afrika bij het ICJ heeft aangespannen is verre van neutraal. Er zijn gedocumenteerde banden tussen Zuid-Afrika, Hamas en Iran, en er zijn serieuze aanwijzingen dat de procedure mede door Iran is gefinancierd³. Zuid-Afrika treedt hier niet op als onpartijdige hoeder van het internationaal recht, maar als actor in een geopolitiek conflict. Het internationaal recht en het Genocideverdrag in het bijzonder worden in deze zaak ingezet als instrument van politieke druk, niet als neutraal rechtskader. Door zich in deze procedure te voegen, verleent Nederland, bedoeld of onbedoeld, legitimiteit aan dat proces. Dat is een consequentie die naar onze overtuiging onvoldoende is onderkend. Het gevolg hiervan is dat wat Nederland wil bereiken met deze interventie, namelijk het handhaven van het internationaal recht, juist teniet wordt gedaan. Nederland beïnvloedt het proces voor objectieve rechtshandhaving hierdoor potentieel negatief. Het kan de objectieve rechtshandhaving zelfs ondermijnen.

2. De holistische benadering ondermijnt het bewijsvereiste

Genocide is (één van de) zwaarste kwalificaties die het internationaal recht kent. Het is een zwaardere kwalificatie dan oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. Het vaststellen ervan vereist bewijs van een uniek en uitzonderlijk element: de dolus specialis, dat wil zeggen de specifieke opzet om een bevolkingsgroep als zodanig geheel of gedeeltelijk te vernietigen. Het ICJ heeft bij herhaling benadrukt dat dit opzet „fully conclusive” bewezen moet zijn⁴. Juist vanwege dit uitzonderlijke gewicht dient de rechtspraak rondom het Genocideverdrag met de grootst mogelijke zorgvuldigheid te worden bewaakt. Nederland bepleit in zijn verklaring een ‘holistische benadering’ van het genocidebegrip, waarbij afzonderlijke handelingen gezamenlijk als indicatoren van genocidaal opzet worden beoordeeld. Dit staat op gespannen voet met de vaste ICJ-jurisprudentie en verlaagt feitelijk de bewijsdrempel voor de zwaarste beschuldiging in het internationale recht. Een dergelijke benadering tast niet alleen de rechtsbescherming van de aangeklaagde staat aan, maar devalueert ook het begrip genocide zelf, met potentieel verstrekkende gevolgen voor toekomstige zaken. Andere intervenierende staten, zoals Fiji en Paraguay, hebben het Hof juist verzocht strikte bewijsnormen te hanteren en contra-indicaties van genocidaal opzet mee te wegen. Nederland heeft dat nagelaten, waardoor Nederland zich buiten die groep heeft gesteld.

3. Gevolgen voor de positie van Nederland

Nederland heeft een gezaghebbende traditie in het internationale recht, die verplicht tot consistentie en juridische zorgvuldigheid. Door zich te voegen bij een eenzijdige lezing van het Genocideverdrag plaatst Nederland zichzelf in een categorie van staten die dit rechtsinstrument politiek instrumentaliseren. Dit is schadelijk voor de geloofwaardigheid van Nederland op de lange termijn. Daarnaast is de geopolitieke context van deze zaak onvoldoende meegewogen. Als Nederland het internationaal recht serieus neemt moet het terughoudendheid betrachten bij een interventie in een overduidelijk politiek gedreven zaak. Vrede en veiligheid worden immers bereikt door recht, dialoog en samenwerking, niet door selectieve juridische interventies die het vertrouwen in

---

³ Charles Asher Small (red.), South Africa, Hamas, Iran, and Qatar: The Hijacking of the ANC and the International Court of Justice, Institute for the Study of Global Antisemitism and Policy (ISGAP), november 2024. Beschikbaar via: https://isgap.org/wp-content/uploads/2024/11/SA_Report_Final_121124-2.pdf

⁴ ICJ, Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Bosnia and Herzegovina v. Serbia and Montenegro), uitspraak 26 februari 2007, para. 209. Beschikbaar via: <https://www.icj-cij.org/case/91>; bevestigd in ICJ, Application of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Croatia v. Serbia), uitspraak 3 februari 2015, para. 178. Beschikbaar via: <https://www.icj-cij.org/case/118>

internationale rechtsinstututen ondermijnen en bestaande tegenstellingen verdiepen in plaats van overbruggen.

Verzoek

Op basis van het bovenstaande verzoekt *thinc*. u primair de verklaring van interventie in te trekken. Het zou Nederland als hoeder van het internationaal recht en gastheer van het IGH in Den Haag passen zich niet politiek te mengen in de zaak die onder de rechters is en daarbij zich te houden aan de internationale juridische standaarden van de genocide definitie uit het Genocideverdrag en deze niet in dit ene geval aan te willen passen. Subsidiar, als Nederland besluit deel te blijven nemen aan de procedure, verzoeken wij u in de schriftelijke vervolgstappen de verklaring inhoudelijk te nuanceren door aandacht te besteden aan de punten die door andere intervenierende landen naar voren zijn gebracht, zoals [Paraguay](#), [de Fiji Eilanden](#) en [de VS](#), te weten: : het vereiste van onomstotelijk bewijs van genocidaal opzet volgens de vaste ICJ-jurisprudentie; de militaire en contextuele omstandigheden, waarvan de relevantie voor de beoordeling van genocidaal opzet uitdrukkelijk in aanmerking dient te worden genomen; de kritische toetsing van de bewijswaarde van VN- en ngo-rapporten, waarbij deze op hun eigen merites en met inachtneming van de vereiste bewijsstandaarden dienen te worden gewogen en de geopolitieke achtergrond van de procedure.

Wij vertrouwen erop dat u dit verzoek serieus zult overwegen, in het belang van de integriteit en de langjarige positie van Nederland in het internationaal recht. Wij zijn gaarne bereid dit nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Andrew E.L. Tucker BA/LLB BCL

Jurist en directeur

The Hague Initiative for International Cooperation